

زنان بلوچ پیشگامان توسعه اجتماعی و فرهنگی سیستان و بلوچستان

زنان بلوچ با حضور فعال در عرصه‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی، نه تنها ستون‌های خانواده بلکه موتور محرک توسعه پایدار در سیستان و بلوچستان هستند؛ آنان با حفظ هویت بومی، مهارت‌آموزی و مشارکت مؤثر، مسیر پیشرفت جامعه و نسل‌های آینده را هموار کرده‌اند.

به گزارش خبرنگار گروه فرهنگی پایگاه خبری تحلیلی «صدای‌ماشکید»، زنان بلوچ نقشی محوری در شکل‌دهی به ساختارهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی جامعه خود دارند. آنها علاوه بر مدیریت امور خانوادگی، در فعالیت‌های آموزشی، اقتصادی و فرهنگی حضور فعال دارند و با مهارت‌های خود زمینه‌پایداری و توسعه جوامع محلی را فراهم می‌کنند، توانمندی‌های آنها در مدیریت منابع محدود و مشارکت در تصمیم‌گیری‌های محلی نشان‌دهنده جایگاه مهمشان در جامعه است.

علاوه بر نقش در خانواده، زنان بلوچ در انتقال و حفظ فرهنگ، زبان و سنت‌های بومی نیز مؤثر هستند. آنها با آموزش مهارت‌ها، حفظ آداب و رسوم و مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی، هویت فرهنگی جامعه را تقویت می‌کنند. این نقش در مناطقی که دسترسی به منابع و امکانات محدود است، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند و به تداوم هویت جمعی کمک می‌کند.

همچنین زنان بلوچ در حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی، به‌ویژه در صنایع‌دستی، کشاورزی و فعالیت‌های اجتماعی مشارکت فعال دارند. این مشارکت باعث تقویت اقتصاد محلی و افزایش استقلال زنان می‌شود و نقش آنها را در تصمیم‌گیری‌های جمعی و توسعه پایدار جامعه برجسته می‌کند. تحلیل این نقش‌ها نشان می‌دهد که زنان بلوچ نه تنها در سطح خانواده بلکه در شکل‌دهی به جامعه و توسعه فرهنگی و اقتصادی منطقه سهم مؤثری دارند.

زنان بلوچ؛ پیشتازان تحولات اجتماعی و فرهنگی

سمیرا بلوچ‌زهی فعال فرهنگی و اجتماعی در سیستان و بلوچستان در گفتگو با خبرنگار پایگاه خبری تحلیلی «صدای‌ماشکید»، بیان کرد: زنان بلوچ امروز در مسیر پیشرفت و توانمندسازی قرار دارند و می‌توانند نقش مؤثری در تحولات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ایفا کنند.

وی افزود: حضور زنان در فعالیت‌های آموزشی، هنری و مدیریتی نشانه‌ای از افزایش اعتماد جامعه به توانمندی‌های آنان است.

فعال فرهنگی و اجتماعی در سیستان و بلوچستان نقش زنان بلوچ را در حفظ فرهنگ و سنت‌های محلی برجسته دانست و گفت: زنان با هنرهایی مانند سوزن‌دوزی بلوچی، موسیقی محلی و زبان مادری، هویت جمعی جامعه را تقویت می‌کنند و علاوه بر آن، مشارکت اقتصادی در خانواده و صنایع‌دستی، ستون پایداری معیشتی بسیاری از خانوارهاست.

وی تأکید کرد: آموزش، مهارت‌آموزی، حمایت‌های اقتصادی و حضور در عرصه‌های اجتماعی و سیاسی، کلید ارتقای جایگاه زنان بلوچ است. نسل جوان باید با حفظ هویت فرهنگی و تمرکز بر تحصیل و مهارت، مسیر پیشرفت و توانمندسازی خود را ادامه دهد.

دختران بلوچ بامهارت و فرهنگ مسیر موفقیت می‌سازند

لیلا ریگی از فعالان اجتماعی و فرهنگی در جنوب سیستان و بلوچستان در گفتگو با خبرنگار پایگاه خبری تحلیلی «صدای‌ماشکید»، بیان کرد: زنان بلوچ با وجود محدودیت‌ها و چالش‌های اقتصادی و سنتی، توانسته‌اند حضوری مؤثر در جامعه داشته باشند و نمونه‌های موفق زیادی را رقم بزنند.

وی افزود: موفقیت‌ها نشان‌دهنده توانایی زنان در مدیریت زندگی شخصی و اجتماعی است. زنان بلوچ نقش مهمی در حفظ میراث فرهنگی و سنت‌های محلی ایفا می‌کنند. از هنرهای سنتی مانند سوزن‌دوزی بلوچی تا موسیقی محلی و زبان مادری، زنان حافظ فرهنگ جامعه هستند و همزمان با مشارکت اقتصادی در کشاورزی و صنایع دستی، ستون‌های اصلی خانواده‌ها را تشکیل می‌دهند.

ریگی در پایان خاطرنشان کرد: حمایت نهادها، ایجاد فرصت‌های آموزشی و مهارت‌آموزی و فرهنگ‌سازی، مسیر پیشرفت زنان بلوچ را هموار می‌کند. دختران جوان باید با تمرکز بر تحصیل، توسعه مهارت‌های فردی و حفظ هویت فرهنگی، نقش فعالی در جامعه داشته باشند و راه موفقیت را برای نسل‌های بعد هموار کنند.

زنان بلوچ؛ پیشرفت، فرهنگ و نقش اجتماعی مؤثر
آمنه سالاری‌فر کارشناس امور بانوان در زاهدان، در گفتگو با خبرنگار گروه فرهنگی پایگاه خبری تحلیلی «صدای‌ماشکید»، بیان کرد: زنان بلوچ در ایران معاصر موقعیتی در حال گذار را تجربه می‌کنند؛ زنانی که از یکسو با موانع ساختاری و محرومیت‌های چندگانه مواجه‌اند و از سوی دیگر، حضور فزاینده و موفقیت‌های چشمگیری در عرصه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دارند.

وی افزود: زنان بلوچ در طول تاریخ نیز همواره زنانی قوی، تأثیرگذار و حاضر در صحنه‌های مختلف جامعه بوده‌اند. تاریخ بلوچستان مملو از نام‌های زنانی است که در مقام فرماندهان نظامی و مذاکره‌کنندگان سیاسی ظاهر شده‌اند؛ از جمله بانلری، یکی از فرماندهان لشکر در دوران نادرشاه، و گل بی‌بی که مذاکره‌کننده اصلی با نیروهای انگلیسی در قرن نوزدهم بوده است.

کارشناس امور بانوان افزود: زنان بلوچ حافظان فرهنگ و نخبانان میراث فرهنگی همچون سوزن‌دوزی، موسیقی محلی و زبان بلوچی هستند؛ زنانی که ستون اقتصادی خانواده نیز محسوب می‌شوند، زیرا مشارکت حیاتی در دامداری، کشاورزی و صنایع دستی دارند و در عین حال نماد مقاومت و ایستادگی در برابر سختی‌های محیطی و بی‌عدالتی‌های اجتماعی هستند.

وی تصریح کرد: جوامع محلی ایران از حضور زنان در فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی استقبال چشمگیری نشان می‌دهند و زنان، به‌ویژه در سال‌های اخیر، پیشروترین نقش‌آفرینان در این عرصه بوده‌اند؛ البته این حضور همچنان با چالش‌هایی همراه است.

کارشناس امور بانوان با اشاره به نمونه‌هایی از موفقیت زنان بلوچ، از حمیرا ریگی نخستین فرماندار زن بلوچ و اهل سنت، طاهره هامون نورد مدیرکل گمرک زاهدان، سامیه بلوچ‌زهی شهردار راسک و نیز استادکاران برجسته در هنر سوزن‌دوزی بلوچی یادکرد و ادامه داد: زنانی که حضورشان نشان‌دهنده افزایش پذیرش اجتماعی و اعتماد به توانمندی‌های بانوان بلوچ است.

وی اظهار کرد: مهم‌ترین چالش‌های پیش‌روی زنان بلوچ را محدودیت‌های سنتی ناشی از تفکر مردسالارانه، کمبود فرصت‌های آموزشی، فقر اقتصادی و ازدواج‌های زود هنگام می‌داند؛ عواملی که به گفته او، دسترسی زنان به فرصت‌ها و حق انتخاب را به شدت محدود می‌کنند.

سالاری‌فر تأکید کرد: نگاه جامعه به نقش زنان در حال تغییر است؛ تغییری که نتیجه افزایش سطح تحصیلات، فعالیت رسانه‌ها و مطالبه‌گری خود زنان است، هرچند این تغییر در همه مناطق یکسان و با سرعت برابر رخ نمی‌دهد.

وی تصریح کرد: وضعیت دسترسی دختران بلوچ به آموزش و مهارت‌آموزی را همچنان نابرابر می‌داند؛ با وجود آنکه سازمان فنی و حرفه‌ای سیستان و بلوچستان تاکنون به بیش از ۳ هزار زن در حرفه‌های مختلف آموزش داده و توانمندسازی روستاییان به‌ویژه از طریق آموزش‌های مهارتی را در اولویت قرار داده است، برخی مناطق به‌ویژه نواحی بسیار محروم و روستاها همچنان از امکانات آموزشی کافی برخوردار نیستند.

کارشناس امور بانوان گفت: نهادها نقش مهمی در توانمندسازی اقتصادی زنان ایفا می‌کنند؛ از طریق تأمین سرمایه با ارائه وام‌های قرض‌الحسنه و کم‌بهره، آموزش مهارت‌ها متناسب با بازار کار، کمک به فروش محصولات در نمایشگاه‌ها و بازارهای آنلاین و نیز ارائه حمایت حقوقی برای ثبت کسب‌وکار و مالکیت است.

وی برای ارتقای جایگاه زنان بلوچ مجموعه‌ای از گام‌های ضروری را اظهار کرد: آموزش از طریق ترویج سوادآموزی و افزایش دسترسی به تحصیلات عالی، مهارت‌آموزی با ایجاد دوره‌های فنی و حرفه‌ای متناسب با نیازهای بازار کار محلی، فرهنگسازی برای تغییر نگرش‌های سنتی از طریق آموزش و رسانه و همچنین توانمندسازی سیاسی از طریق حمایت از حضور زنان در شوراهای پست‌های مدیریتی انجام شود.

کارشناس امور بانوان نقش رسانه‌ها را نیز در نمایش واقع‌بینانه و مثبت از زنان بلوچ بسیار مهم دانست و ادامه داد: رسانه‌هایی که می‌توانند تصویری فراتر از زن محصور در سنت ارائه دهند، جنبه‌های غنی و مثبت فرهنگ بلوچ را نمایش دهند، الگوهای موفق همچون مدیران، هنرمندان و ورزشکاران را معرفی کنند و در عین حال به موانع واقعی زنان بلوچ نیز بپردازند.

وی در پایان خطاب به دختران جوان بلوچ خاطر نشان کرد: هویت خود را پاس بدارید؛ چرا که فرهنگ و زبان بلوچی سرمایه ملی و مایه افتخار است، همچنین مشارکت سازنده در عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی و اولویت‌دادن به تحصیل و مهارت‌آموزی، کلید پیشرفت و مسیر توانمندسازی واقعی دختران و زنان بلوچ خواهد بود.

زنان بلوچ با وجود محدودیت‌ها و چالش‌های اقتصادی، سنتی و آموزشی، نقش بسیار مهم و چندوجهی در جامعه خود ایفا می‌کنند. آنها نه تنها ستون‌های اقتصادی و اجتماعی خانواده‌ها هستند، بلکه حافظان فرهنگ و هویت جمعی جامعه محسوب می‌شوند. از مدیریت خانواده و مشارکت در آموزش و مهارت‌آموزی گرفته تا فعالیت در صنایع دستی، کشاورزی و هنرهای محلی، زنان بلوچ با توانمندی‌های خود مسیر توسعه پایدار جامعه را هموار می‌کنند.

حضور زنان در عرصه‌های مدیریتی، فرهنگی و اقتصادی نشان‌دهنده افزایش اعتماد جامعه به توانمندی‌های آنان است و نمونه‌های موفق، از فرمانداران تا استادکاران هنری، الگویی روشن برای نسل‌های آینده ایجاد می‌کنند. با حمایت نهادها از طریق آموزش، فرصت‌های شغلی، فرهنگسازی و توانمندسازی سیاسی، زنان بلوچ می‌توانند نقش خود را در جامعه بیش‌ازپیش تقویت کنند و مسیر پیشرفت فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی منطقه را هموار سازند.

زنان بلوچ پیش‌گامان توسعه فرهنگی و اجتماعی هستند؛ آنها با حفظ هویت فرهنگی، ارتقای مهارت‌های فردی و مشارکت فعال اقتصادی و اجتماعی، ستون‌های محکم خانواده و جامعه به شمار می‌روند و آینده‌ای روشن برای نسل‌های بعد رقم می‌زنند.